

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Posted on April 18, 2014 by Keghart



Category: [Opinions](#)



Արամ Սեփեթեան, Պէյրուք, 18 Ապրիլ 2014

Ա.

Գարնանամուտը բնութեան մէջ հրաշագեղ պահեր կը պարգեւէ մեզի: Գիտնա՛նք ըմբռնելու զայն:

Ծառերը կրկին կը կանաչապատուին: Կեանքը կը վերանորոգուի:

Նոյնիսկ, մայրերու սալայատակումի ընթացքին գոյացած բարալիկ երիզները հողին, կանաչ ծիլեր կ'արձակեն ու կը շրջանակեն քառակուսի սալաքարերը:

Մինչ բնութիւնը, ամէն քայլափոխի մեզի կ'ընկերակցի իր խոհերով ու խորհուրդներով. մարդ-աշխարհագրագոյութիւնը, իր կրօնա-իմաստասիրական մտածումներով, Քրիստոնէական աշխարհին կը մատուցանէ Սուրբ Յարութեան գաղափարախօսութիւնը: Խորքով կրօնական, եւ իր ընդհանրութեանը մէջ խորապէս մարդկայնական, մեզի կը պարգեւէ գիտակցութիւնը ԲԱՌ՞՝ վերածելու ԲԱՆԻ ու ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ:

Արամ Սեփեթեան, Պէյրուք, 18 Ապրիլ 2014

Ա.

Գարնանամուտը բնութեան մէջ հրաշագեղ պահեր կը պարգեւէ մեզի: Գիտնա՛նք ըմբռնելու զայն:

Ծառերը կրկին կը կանաչապատուին: Կեանքը կը վերանորոգուի:

Նոյնիսկ, մայրերու սալայատակումի ընթացքին գոյացած բարալիկ երիզները հողին, կանաչ ծիլեր կ'արձակեն ու կը շրջանակեն քառակուսի սալաքարերը:

Մինչ բնութիւնը, ամէն քայլափոխի մեզի կ'ընկերակցի իր խոհերով ու խորհուրդներով. մարդ-աշխարհագրագոյութիւնը, իր կրօնա-իմաստասիրական մտածումներով, Քրիստոնէական աշխարհին կը մատուցանէ Սուրբ Յարութեան գաղափարախօսութիւնը: Խորքով կրօնական, եւ իր ընդհանրութեանը մէջ խորապէս մարդկայնական, մեզի կը պարգեւէ գիտակցութիւնը ԲԱՌ՞՝ վերածելու ԲԱՆԻ ու ԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ:

Այս վերափոխումը, դուք ըսէք վերակերտումը՝ որ «վեր է քան զամենայն միտս եւ զբանս», Հայուն հոգեկան աշխարհին մէջ կը բանայ լուսամուտ մը, որուն յոյսը կ'ողողէ մեր ներաշխարհը՝ Մեծ Վարդապետին Հրաշափառ Յարութեան տօնին բարոյագիտական հիմունքներու յաղթանակով: Ու կը լիանայ մեր հոգին գեղեցիկի ու վսեմի անկորնչելի գեղեցկութեամբ:

Ծիլ ու ծաղիկ, ներքին ծաղկազարդումին մաս կը կազմեն ու բանաստեղծը կը վերածեն բնութեան երգիչին:

Իր մարդեղութեամբ՝ Աստուածորդին կը մտնէ մեր մտածումներէն ներս, եւ Աւագ-ուրբաթօրեայ իր գերեզմանաքարին տապալումով իմացապաշտ մարդուն կը ներշնչէ Յարութեան անմեկնելի

խորհուրդ:

Պատահականութեան արդիւնք չէ ուրեմն, որ հայ ժողովուրդը այս տողերուն մէջ կը գտնէր իր կեանքին Գիրը, որ կ'ըլլար լոյս, ճշմարտութիւն ու ճանապարհ բազմադարեան: Իսկ Յարութեան ըմբոստողութիւնը՝ կը վերածուէր կրօնական վարդապետութեան եւ ընտրեալներու մօտ՝ երաշխիք մը ամենօրեայ կենսագործումի: Կ'ըլլար ներքնախօսութիւն եւ աղօթասացութիւն:

Յարութեան ոգին ու շունչը պէտք է վերականգնէ աշխարհը ղեկավարող ուժերու հոգեբարոյական սկզբունքայնութիւնը: Ազգամիջեան հաւաքական յարաբերութիւններուն սկզբնաղբիւրը՝ հարկ է որ ըլլայ համերաշխ Արդարութիւն մը իրարու նկատմամբ: Իրարու որ կ'ըսենք, հեռո՛ւ է կրօնական թէ ցեղային-ազգայնական սահմանումներէ եւ սահմանափակումներէ:

Գրուած է, թէ ԲԱՆը մարմին առաւ «ի լրումն ժամանակի»: Այսօր ալ մարդկութիւնը կ'ապրի այն հեռաւոր ժամանակներու մէջ, որ անհրաժեշտօրէն պէտքն ունի վերափոխուելու, Մարդանալու, գարշահոտ տիղմի եւ ապականութեան գերեզմանաքարը դուրս շարտելու, եւ անտառային վայրի օրէնքը, բացասական ՈՅԺ-ի տապանաքարը անեացնելու:

Աշխարհի բազմացեղ ու բազմազգ միլիառաւոր մարդկութիւնը առաջնորդող գիտութեան հանճարեղ ուղեղները, հեռաւոր մոլորակներու փնտռողքին գիւտը սկսելէ առաջ, հարկ է որ գտնեն սիրտ-սիրտ հաղորդակցութեան գաղտնի ճանապարհը, գիտնան ու կարենան խօսիլ իրարու հետ, խորհրդակցիլ այս աշխարհին հոգեմտաւոր նոր համակարգ մը պարգեւելու մասին:

Այն ատեն է որ պիտի իրականանայ՝

Մարդեղութիւնը ԲԱՆին, որ «մարմին եղել եւ բնակեաց ի մեզ»: Ան, որ իր կեանքի օրինակով՝ «Յարեա՛ւ ի մեռելոց», որպէսզի մենք եւս կարենանք հեռո՛ւ շարտել ապականութեան ու մեղքի տապանաքարը եւ ներքուստ ապրիլ մեր կեանքը ծաղկազարդող Յարութեան տօնը:

Եւ այս՝ ո՛չ միայն իբրեւ հայ, այլեւ մարդկային ամբողջ ընտանիքը - իր կրօնական բոլոր շարժումներով - պիտի դիմէ դէպի համամարդկային վեհագոյն աշխարհազգացողությունը ... այլապէս՝ որո՞նք համար պիտի ղօղանջեն տօնական օրերու զանգերը յաւերժախօս Լոյսի ու Ճշմարտութեան, ԲԱՆի մարդեղութեան խորհուրդին եւ Անոր յարութեան գաղափարին:

Բ.

Հայուն հոգեկան աշխարհը կը լիանայ Հրաշափառ Յարութեան տօնին բարոյագիտական հիմունքներու յաղթանակով: Առանց Մեծ Վարդապետին յարութեան գաղափարականին, քրիստոնէութիւնը պիտի վերածուէր միայն մարդկային միտքին ու երեւակայութեան արգասիքը եղող բարոյախօսութեան: Յարութեան գաղափարականը, « Մահուամբ զմահ կոխեաց» եւ իր յարութեամբ՝ մեզի կեանք շնորհող այս կրօնական վարդապետութիւնը եղաւ մեծագոյնը կրօնական մտածողութեան, որուն սակայն պիտի գայ միանալու երաշխիքը՝ ամենօրեայ կենսագործումի:

Կ'ապրինք դարաշրջանի մը սկիզբին, երբ կրօնաբարոյական սկզբունքներ կը քարոզուին իբրեւ գիտելիք միայն... Նոյնիսկ եկեղեցւոյ պաշտօնեաներու կողմէ, ինչ որ պատճառ կը դառնայ, պարզ

մահկանացուներուն քրիստոնէական կեանքը ապրին լուսանցքի վրայ: Մինչ՝ ասոր զուգահեռ իրենց կրօնական զգացումները դրօշակի վերածող կարգ մը «իշխանաւոր»ներ, առանց խտրութիւն դնելու միջոցներու մէջ, իրենց աշխարհակալ ցանկութիւններուն յագուրդ կու տան, յաղթանակէ յաղթանակ սուրալով:

Յարութեան ոգին պետք է վերականգնէ աշխարհը ղեկավարող ուժերու հոգեբարոյական սկզբունքայնութիւնը: Ազգամիջեան հաւաքական յարաբերութիւններուն սկզբնաղբիւրը՝ հարկ է որ ըլլայ համերաշխ արդարութիւն մը ԻՐԱՐՈՒ նկատմամբ: ԻՐԱՐՈՒ որ կ'ըսենք, հեռո՛ւ է կրօնական թէ ցեղային-ազգայնական սահմանումներէ եւ սահմանափակումներէ:

Իսկ մենք... տակաւին այնքա՛ն փոքր ենք մեր մտածումներով ու փափաքներով, որ կը վիճինք աթոռներու սեփականաշնորհման եւ անոնց իւրացման համար: Չգաստութեան ժամը պիտի գա՞յ արդեօք...:

Գ.

Յարութեան գաղափարախօսութիւնը քրիստոնէական կրօնքին ամենէն իւրայատուկ եւ հիմնական գիծն է, որ իր սկիզբը առած է Անպարագրելի ԲԱՆԻՆ ՄԱՐԴԵՂՈՒԹԵԱՆ խորհուրդէն ու զայն կամրջած՝ Խաչելութիւն-Թաղում-Յարութիւն միացեալ Իմաստաւորումին: Կրօնաշունչ խորհրդածութիւնները կը պատկանին ամբողջ մարդկութեան անխտիր՝ իբրեւ կեանքի ուղեգիծ, որուն հաւատաւոր անդամները նոյնիսկ եթէ տարբերին ուրիշներէն իրենց մտածումներովն ու կեանքին օրինակովը: Աստուած ԲԱՆՆ իսկ է, իսկ Աստուածայայտնութիւնը կը խորհրդանշէ ԲԱՆԻՆ Մարդեղութեան խորհուրդը:

Մտածումներու նոյն զուգորդութեամբ Հրաշափառ Յարութեան մէջ կ'ողջունենք Մարդ Էակին ՈԳԵՂԻՆԱՑՈՒՄը առ Աստուած, սակայն այն պայմանով՝ որ մեր հոգիները գիտնանք վերածել Բարիին ու Վսեմին ձօնուած տաճարներու:

Հայկական մեր դարաւոր քրիստոնէաշունչ ըմբոսողութիւնը մեզ առաջնորդած է դէպի ԲԱՐԻՆ ու ՎՍԵՄը: Մեր ժողովուրդին պատմութիւնը եղած է ԱՆՎԵՐՋ ՊԱՅՔԱՐ յանուն մեր Ինքնութեան ու Գոյապահպանման: Մեր ներաշխարհին ու մտածողութիւնը պարուրուած են քրիստոնէական բարոյագիտութեան առաջնահերթ սկզբունքներով ու մեր առօրեան կը ներշնչուի նոյն Ոգիով: Այսինքն՝ մեծագոյն ճշմարտութիւնը այն է, թէ՛ ՃԱՌԱԳԱՅԹԸ ՉԻ ԳԵՐԵՉՄԱՆՈՒԻՐ ու կարելի չէ զայն ԹԱՂԵԼ ինչ ալ ըլլան պայմանները: Պիտի գայ ժամանակը- ուշ թէ կանուխ,- որ Ճառագայթը պիտի ունենայ կարողութիւնը իրեն պարտադրուած Տապանաքարն իսկ պարտութեան մատնելու եւ դուրս շարտեյու զայն: Ահաւասիկ՝ այն տարբերութիւնը, որ մենք կը գտնենք ընդմէջ քրիստոնէութեան եւ կրօնական այլ վարդապետութիւններու:

Արդարեւ, Քրիստոսի ծնունդով նուիրականացած Աստուածայայտնութիւնն ու Մարդեղութեան խորհուրդն անոր, աշխարհի մարդկութեան հոգեբարոյական ճակատագիրը պիտի չփոխէր այնքան՝ որքան Յարութեան գաղափարին յաղթանակը, որ կ'աւետեր մարդկութեան, թէ՛ գիտակցեալ մահով կարելի կը դառնայ յաղթել մահուան սպառնալիքներուն, որ Մարդ Էակին անվերջակէտ երկխօսութիւնն է Անհունին հետ՝ ովկիանոսային խորութիւններուն հակադրուող իր երկնասլաց

Իմաստասիրութիւններով ու գեղարուեստական անմրցելի նուաճումներով, – նկատի ունիմ
Քրիստոնեայ համայն աշխարհին իմաստասիրական եւ գեղարուեստական Միտքին քսան դարերու
հսկայածաւալ ստեղծագործութիւնները:

Քրիստոնեայ մարդու համար այս մտածումները ունին հաւասարազօր իմաստ: Հայուն համար՝
Նոյնպէս, միայն այն տարբերութեամբ, թէ մենք իբրեւ ազգային հաւաքականութիւն պահելով
հանդերձ քրիստոնէութեան համամարդկային տարողութիւնը, զայն շաղկապեր ենք նաեւ մեր
ազգային պատմութեան Գոյերթին ու Ճակատագիրին հետ: Օտարազգի քրիստոնեաները, – երբեմն
փոքրամասնութիւններն անոնց, – կը մերժեն հոգեւոր զգացողութեան եւ հաւատալիքներուն
շաղկապումը ժողովուրդներու ազգային անհոգութիւններու եւ անոնց առողջ հաւաքական
գիտակցութեան հետ: Սակայն, այն ինչ որ անյարիր է անոնց համար, մեր պարագային մենք Հայ
Եկեղեցիին յանձներ ենք մեր ժողովուրդին տեր կանգնելու անվերապահ եւ անփոխարինելի
իրաւունքը, մանաւանդ այն ժամանակներուն, երբ զգացեր ենք բացակայութիւնը հայկական
անկախ պետականութեան ու բանակային ՌԻԺին: Այս փոխադարձ կապը եղած է այնքան սերտ եւ
անխզելի, որ հայ եկեղեցականը բնականօրէն Յիսուսի կեանքին դրուագներուն մէջ գտած է
Նմանութիւնը Հայ ժողովուրդի ապրած անպատմելի տառապանքին ու Գողգոթային, եւ
արձանագրած իր ազատագրական յաղթանակներուն, Աւարայրէն՝ մինչեւ Սարդարապատ եւ
Արցախ, ի դէմս՝ հրաշափառ Յարութեան Գաղափարին, – եւ այս՝ յանուն հայ ժողովուրդի ազգային
արդար իրաւունքներու պատմական ճշմարտութեան ու յաղթանակին:

Հայ Մարդուն համար Յարութեան Գաղափարը իր լիութիւնը կը գտնէ, երբ գերեզմանաքարը կը
փոխարինենք Մեղքի ու մեղանչումի Տապանաքարով: Արդ, պիտի կարենա՞նք արդեօք մեր
մարդկային ուժերով յարութիւն առնել մեր վրայ ծանրօրէն ճնշող Մեղքի հանապազօրեայ
փորձութիւններէն: Պայման չէ՝ որ սպասենք Աւագ Շաբթուան իւրաքանչիւր Օրուան Խորհուրդին ու
Պատգամին խորապէս ըմբռնելու համար տիեզերաշունչ գաղափարախօսութիւնը Յարութեան: Այն
ատեն է որ մենք մեզի իրաւունք պիտի տանք Չատկուան այս օրերուն հոգեմտաւոր զգացումներով
ողջունել զիրար եւ աւետել Մեծ Վարդապետին Յարութեան Տօնը, որ լաւագոյնս կը խորհրդանշէ
Ինքնութիւնը ՀԱՅ ՄԱՐԴուն:

